UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Novissima Polyanthea, In Libros XX. Dispertita

Dominicus

Francofurti, 1613

Auditus

urn:nbn:de:hbz:466:1-97211

Visual Library

...Similiter timor Dei vitium corrigit. *in libro de regno vi-*
...

¶ Adagia.

[Audentes] fortuna adiuuat.
... quod id genus hominib. *fortuna quaſi faueat, inſenſa ... nihil audent experiri, ſed veluti cochleæ perpetuò latent in- ...* Es muß gewaget ſeyn / man ſahe an was man wölle. ... angriffen iſt halb gefochten.

Animus præſens.
... *præſentia vtilis vbiq; propterea quod timiditas vel à con- ... vel ab animi paruitate videatur proficiſci. Huic ſententiæ ... Homericum illud ex Odyſſ.* η.

Θαρσαλέος γὰρ ἀνὴρ ἐν πᾶσιν ἀμείνων
Ἔργοισι τελέθει, εἰ καὶ πόθεν ἄλλοθεν ἔλθοι.
Omnibus in rebus potior vir fortis & audax,
Sit licet hoſpes, & è longinquis venerit oris.

Animus heptaboeus. θυμὸς ἑπταβόειος.
De magno fortiq; & inuicto dictum.

Aqua præterfluit. ὕδωρ παραῤῥεῖ.
... & Suidas admonent, dici ſolitum de eo, qui nihil nego- ... & quidlibet quod mandatum eſſet, effecturum ſeſe ... quippe vſq; adeo promptus ad quiduis ſuſcipiendum, vt ... præterfluentem ingredi grauaretur.

Martis pullus. Ἄρεως νεοττὸν *Ariſtoph.*
Martis pullum vocant, ad bella magnopere propenſum.

Alter Hercules. οὗτος ἄλλος Ἡρακλῆς.
Id eſt: Hic alter Hercules. De viro perſtrenuo ac laborum tole- ... Ariſt.

Non abiicis animum.
... in afflictiſsimis quidem rebus, ſpem aut conſilium abij- ... de recipiendo ſe vtcunque cogitat, apposite dicetur, quod de ... Homerus Odyſſ. ι.

Ἀλλ' ὅ γ' ὡς σχέτλιος ἐπεκεύθετο τειρόμενός περ.
At neq; ſit licet afflictus obliuio cepit
Naufragij.

Ne moueare verborum ſtrepitu.
... monebit aliquem, ne ſæuis verbis ac nimis deterreatur, quo ... accommodabit illud Homeri κ. *Iliad. v. ab Apolli- ... Aenea.*

Ἀλλ' ἴθις φέρε χαλκὸν ἀτηρέα μηδέ σε πάμπαν
Μειλιχίοις ἐπέεσσιν ἀποτρεπέτω καὶ ἀρειῇ.
Quin rigido ferro magis obuius ito, nec vnquam
Te ſæuis dictis deterreat ille, minisq;.

In diſcrimine apparet, qui vir.
... periculoſa difficilisq; & eiusmodi, quæ virum cordatum ac ... requirat, conueniat illud ex Iliad. ν.

Ἔνθ' ὅ τε δειλὸς ἀνὴρ ὅς τ' ἄλκιμος ἐξεφαάνθη.
Illic qui vir iners, qui ſtrenuus, ipſa docet res.

Ne cedendum malis.
... admonebis, non oportere cedere vel aduerſarijs, vel ad- ... inſultibus, aut non eſſe certandum cum fugitiuis, non ... illud ex eodem libro.

Οὐκ ἂν ἐν αὐχένι ὄπισθε πέσοι βέλος οὐδ' ἐνὶ νώτῳ.
Ἀλλά κεν ἢ στέρνων ἢ νηδύος ἀντιάσειε.
Ne feriat iaculum ceruicem aut terga: ſed ipſum
Aut ventrem, aut pectus feriat aduerſa ſagitta.

Achilles.
... fortitudine duces, appellabimus non inuenuſte Achilles.

Achilleum argumentum.
... & argumentum Achilleum vocabimus, quod ſit inſu- ... & inſolubile.

... contemptu vitæ inuadunt.
... gladiatorio, ſicut ait Terentius, animo quempiam im- ... aut perdant, aut pereant, conueniet illud ex Iliad. μ.

Ἀγροτέροισι σύεσσιν ἐοικότες.
Id eſt,
Similes agreſtibus apris.
... enim viatores, hos prouocatos recta impetere prouocan- ... lancea vitata.

... terræmotus timet neque fluctus.
... libro Moral. Nicomachior. 3. docens eos, qui non habitu ... ſed immanitate quadam nihil omnino formidant, nequa- ... appellandos eſſe fortes ſed μαινομένους καὶ ἀναλγήτους, *hoc eſt, in- ... ſtupidos, ſenſusq; expertes.*

¶ Profana Exempla.

... ſcribit ab amicis, qui ægrotantem curabant, Alexan- ... Magnum obiurgatum, quod in prima acie dimicaret: mili- ... id eſſe munus, non Imperatoris. Quæ verba moleſte non ... Alexander, quod & vera eſſe intelligeret, & merito ſe reprehen- ... Et tamen ob id impetum animi in prælijs, & gloriæ ... & , vt ii qui alia quapiam voluptate vincuntur, pericu- ... noluit. *Suidas.*

... Varro, & C. Flamminius hic ad Thraſymenum, ille ... Cannas: dum Hannibalis artes deſpiciunt: dum æquales habe- rent exercitus: denique dum ſe ipſos parum noſcunt: nimium viribus ſuis fidunt, rem Romanam pene funditus ſubuertere. *Iont. l.* 1. *cap.* 10.

Ser. Capio conſul contra Cimbros in Italiam irruentes temere pugnans xxc. millia amiſit. *Liuius l.* 67.

Galliæ Rex Carolus IIX. tametſi neque manu neque conſilio multum valeret: tamen ampliſſimis maximi atque opulenti regni viribus innixus: viginti trium annorum adoleſcens, & pacem in Italia euertit, & rem Gallicam armis atque auſu plurimum illuſtrauit. *Iouius lib.* 1.

Perdiccas Macedo Alexandrum ſecutus in bellis, in ſpeluncam leænæ ingreſſus, leænam ipſam non deprehendit: ſed catulos eius ſecum exportauit: & magnam hominum admirationem hoc facto meruit. *Aelianus l.* 16.

¶ Emblema.

Andr. Alciati.
In eos qui ſupra vires quicquam audent.
Emblema LVIII.

Dum dormit, dulci recreat dum corpora ſomno
Sub picea, & clauam cæteraq; arma tenet,
Alcidem Pygmæa manus proſternere letho
Poſſe putat, vires non bene docta ſuas.
Excitus ipſe, velut pulices ſic proterit hoſtem:
Et ſæui implicitum pelle leonis agit.

Auditor. Auditus.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

AVDITOR, Diſcipulus, is qui audit, is apud quem agitur, *Schomeah*, à verbo *Schamach* audiuit, auſcultauit, obediuit, ἀκροατής, auditor, Auditus *Miſchmah*, ἀκοή, Senſus audiendi, vis illa qua ſoni percipiuntur.

¶ Sententiae Sacrae.

Diſcite ea & opere complete. *Deut.* 5.
Audientes diſcant & cuſtodiant. *ibidem* 31.
Ponite corda veſtra in omnia verba mea. *Deut.* 32.
Nonne auris verba diiudicat? *Iob.* 12.
Audiam quid loquatur in me Deus, quoniam loquetur pacem in plebem ſuam, & ſuper ſanctos ſuos. *Pſal.* 84.
Audi tacens, & pro reuerentia accedet tibi bona gratia. *Eccleſ.* 32.
Audite verba pacti huius, & diſcite illa. *Ier.* 11.
Factum eſt verbum Domini ad Ieremiam: Noli ſubtrahere verbum Dei, ſi forte audiant, & auertatur vnusquisque à via ſua: & pœniteat me mali, quod cogito facere eis, propter malitiam ſtudiorum eorum. *Ibid.* 26.
Domus Iſrael nolunt audire te, quia nolunt audire me. *Ezech.* 3.
Audiunt ſermones tuos & non faciunt. *Idem* 13.
Omnis qui audit verba mea, & facit ea, aſſimilabitur viro ſapienti, qui ædificauit domum ſuam ſupra petram. *Matth.* 7.
Qui habet aures audiendi, audiat. *Matth.* 13.
Veſtri beati oculi, quia vident, & aures veſtræ, quia audiunt. *Ibidem.*
Hi ſunt, qui audiunt verbum, & faciunt. *Luc.* 8.
Beati qui audiunt verbum Dei, & cuſtodiunt illud. *ibid.* 11.
Si manſeritis in ſermone meo, vere diſcipuli mei eritis. *Ioan.* 8.
Cunctis ſermonibus, qui dicuntur, non accommodes cor tuum, ne forte audias ſeruum maledicentem tibi. Scit enim conſcientia quia tu crebro maledixiſti aliis. *Eccl.* 7.
Sepi aures tuas ſpinis, & linguam nequam noli audire, & ori tuo facito oſtia, & ſeras auribus tuis. *Eccl.* 28.
Corrumpunt bonos mores colloquia mala, 1. *Cor.* 15.
Athenienſes autem omnes & aduenæ hoſpites, ad nihil aliud vacabant, niſi aut dicere, aut audire aliquid noui. *Act.* 17.

¶ Biblici Loci.

Auditores ſunt gloria Doctorum ſuorum. 2. *Cor.* 1. 14.
Auris ſeruo perforanda, & quomodo *Exod.* 21. 6. *Deut.* 15. 17. in perpetuæ ſeruitutis ſignum *Pſal.* 40. 7. auris inſatiabilis, *Eccl.* 1. 8. Auris audiendi, *Deut.* 29. 4. *Matth.* 13. 9. *Marc.* 4. 23. *Luc.* 8. 8. *Apoc.* 2. *v.* 7. 11. 17. 29. & 3. *v.* 6. 13. 22. in auribus aliquorum loqui, *Gen.* 20. 8. & 40. 4. 18. *Exod.* 10. 2. eſt audientibus aliquibus loqui.

¶ Sententiae Patrum.

Tutius auditur veritas, quam prædicatur: quoniam quum doctrina recipitur, humilitas cuſtoditur. Quum diſputatio vel prædicatio placet, vix eſt vt diſſerentem non pulſet, quantulacunq; iactantia. *Aug. de doctr. Chriſt.*

Vidit Apoſtolus in audiendo facillimum ſeruari humilitatem quæ difficilis eſt in docendo: quoniam neceſſe eſt, vt Doctor habeat ſuperiorem locum, vbi laborioſum eſt obtinere, ne ſurrepat elatio. *Super Iac.* 1.

Quum verbi boni auditores eſuriunt, pro reficiendis eis, maiora doctoribus intelligentiæ dona tribuuntur. Sæpe enim doctori verbum Dominus pro gratia tribuit auditoris: nonnunquam vero propter auditoris culpam ſubtrahitur ſermo doctori. *Greg. in paſtor.*

Niſi Spiritus ſanctus auditorum corda repleat, ad aures corporum, vox doctorum incaſſum ſonat. Formare enim vocem magiſtri exterius poſſunt, ſed hanc interius imprimere non valent. *lib. 27. Moral.*

Via Domini ad cor dirigitur, quum veritatis ſermo humiliter auditur. *In hom*

Multi legunt, & ab ipſa lectione ieiuni ſunt. Multi vocem prædicationis audiunt: ſed poſt vo em vacui recedunt: quorum etſi venter comedit, viſcera non replentur, quia etſi mente intellectum ſacri v rbi percipiunt, obliuiſcendo & non ſeruando quæ audierunt, hæc in cordis viſceribus non reponunt. *in Ezech.*

Verba Dei, quæ aure percipitis, mente retinete. Cibus enim mentis eſt ſermo Dei: & quaſi acceptus cibus in ſtomacho languẽte reiicitur, quando auditus ſermo in ventre memoriæ non tenetur. Sed quisquis alimenta non retinet, huius profecto vita deſperatur. Æternæ ergo mortis periculum formidate, ſi cibum quidem ſanctæ exhortationis accipitis, ſed verba vitæ, id eſt, alimenta iuſtitiæ in memoria non tenetis. *ſuper Matth.* 13.

Secundum capacitatem auditorum moderetur lingua doctorum *Lib.* 12. *Moral.*

Propter bonos auditores malis doctoribus ſermo datur: & propter malos auditores bonis doctoribus ſermo ſubtrahitur. *in Ezech.*

Auris bona eſt quæ libenter audit vtilia, prudenter diſcernit audita, obedienter operatur intellecta. *Bernhardus in quadam Epiſtola.*

Dele (inquit) literas magis quam ſcripturas, quas diabolus in tua impreſſit anima, & fer mihi cor à vitæ huius tumultibus liberum. *Chryſ. ſuper Matth*

Frequenter ipſa eadem audire etiam ſcientibus prodeſt, quod enim nouimus, ſi ſæpius audiamus, amplius compungimur. *In Epiſt. ad Hebr.*

Auditores beneuoli alacras reddunt prædicatores. *idem.*

Prudens auditor omnes libenter audit, omnia legit, non perſonam, non ſcripturam, non doctrinam ſpernit, ab omnibus indifferenter quod ſibi deeſt, & quod deeſſe videt, quærit, non quantum ſciat, ſed quantum ignoret, conſiderat. *Hugo de S. Vict. in ſuo Didaſcalic.*

❡ Poetarum Dicta.

Horat. in arte Poet.

Segnius irritant animos demiſſa per aurem,
Quam quæ ſunt oculis ſubiecta fidelibus, & quæ
Ipſe ſibi tradit ſpectator.

Idem 1. epiſt. 18.

Nec retinent patulæ commiſſa fideliter aures.

Plaut. in Trucul.

Non laudandus eſt qui plus credit quæ audit, quam
Quæ videt. non placet cum illi plus laudant quæ audiunt,
Quam quæ vident. pluris oculatus teſtis vnus, quam auriti
Decem. qui audiunt, audita dicunt, qui vident, plane ſciunt.

❡ Philosophicae Sententiae.

Auditum animantibus natura dedit, vt aliquid ſibi ipſa ſignificent. *l. 3. de Anim. c. 13. T. 68. Ariſt.*

Videtur inanis eſſe aer, qui cum pulſus agitatus eſt, vnus atque continuatus facit, vt audiamus. *l. 2. de Anim. c. 8. T.* 81.

Eius quod audiendi vim habet functio, auditus vel auditio dicitur. *l. 3. de Anim. c. 2. T.* 139.

Auditus ſonorum diſſimilitudines ſolum declarat, paucis autem etiam vocis & orationis. *de ſenſ. c.* 1.

Auditus aliena vi ad diſcendum & percipiendum maximum adfert adiumentum, *Ibidem.*

Oſcitantes, aut ſpiritum reddentes, accipientesve, minus audiũt. *lib. 5. de gener. animal. c.* 2.

Quidam veniunt, vt audiant, non vt diſcant, ſicut in theatrum voluptatis cauſa ad delectandas aures oratione, vel voce, vel fabulis ducimur, magnam hanc partem auditorum videbis, cui philoſophi ſchola diuerſorium otii ſit. non id agunt, vt aliqua illo vitia deponant, vt aliquam legem vitæ accipiant, qua mores ſuos exigant: ſed vt oblectamento aurium perfruantur. Aliqui etiam cum pugillaribus veniunt, non vt te accipiant, ſed vt verba, quæ tam ſine profectu alieno diſcunt, quam ſine ſuo audiunt. *Sen. epiſt.* 20.

De auditu perdito. Dial. XCVII.

D. Perdidi auditum. R. Iter ecce aliud tædio præcluſum eſt. Multa oculis, multa auribus hauriuntur tædia, multa vtroque calle faſtidia in animum penetrant, quibus euitandis ex æquo pene optabiles videantur cæcitas ſurditasque, habent tamen hæ ſuas incommoditates, vt reliqua fere cuncta mortalium, amarumque aliquid, non nego, ſed patientia mollius, ac virtuti impar. Vbi quænam ſit has inter proportio incommodorum haud fa[…] niſi quod illa perículoſior, iſta ridiculoſior. Nam quo[…] mentes videri ſolent, qui ſurdaſtri ſunt, cœci vero ma[…] dicantur. Itaque ſurdos riſu, cæcos miſeratione proſe[…] piens vtrumque contemnit, nec quid aliis videatur […] quid ſit. D. Auditum perdidi. R. Adulantium iam ſuſ[…] trectantium iurgia euaſiſti, diuerſimodum, ſed par […] quod aliquanto virilius eſt iurgiis quam blanditiis […] Illis namque medicamentum aliquando, his venenu[…] per. Illud ergo ſæpe mordendo ſanat, hoc mulcendo, […] ita peior eſt falſus amor vero odio. D. Amiſi auditum. R. […] ars Vlyſſi præſtitiſſe fertur, tibi vel natura præſtitit vel […] vt ſi Sirenum cantus ſurda tutus aure pertranſeas: ſe[…] mas, quot inde pericula penetrare in animum potuiſſe[…] olim inde mendacia, quot errores, quot demum moleſt[…] D. Auditum amiſi. R. Philomelam credo, vel citharam […] non audies, ſed nec rudentes itidem aſellos, nec gru[…] nec viulantes lupos, nec latrantes canes, nec ſæuiente[…] gientes audies leones, nec gementes pueros, nec […] las. Nec poſtremo his omnibus grauiores vndique pe[…] toruui riſus ineptiſſimos & inconditos fletus, & confuſ[…] nullus vsquam ſonus inamœnior. D. Auditu careo. R. […] bus ereptus es fraudibus. Nulla re crebrius fallun[…] quam verbis. Nihil huic periculi eſt ſurdo. D. Obc[…] mihi. R. Perículoſa pars corporis, præcipueque princip[…] illam adulatorum flatibus tumefacti, ſæpe cum po[…] ſuaque pernicie crepuere. D. Auditus hebet. R. Si cu[…] prohibitum eſt, tecum loquere, Ciceroniani memor[…] cum loqui poteſt, ſermonem alterius non requirit, qu[…] loqui ſurdo quoq; permiſſum, legendo ſcilicet ſcriben[…] antiquis nempe loquitur, qui legit, at cum poſteris […] hæc cœleſtis philoſophiæ libros & qui legit, Deum […] rat alloquitur. In hoc quidem gemino colloquio, ne[…] auribus opus eſt, ſed oculis, digitisque, ac deuoto an[…] tur, vt in multis noſtri conſilium Ciceronis amplec[…] cæcus aurium, ſic ſe ſurdus oculorum ſubſidio conſole[…] inde ſi audire homines non potes, ſcriptos ab homin[…] ge, & legendos ab hominibus libros ſcribe. Cœlum p[…] ras, & maria reſpice, horumque omnium authorem in[…] templare. Nihil ad hoc ſurditas iſta nocuerit, multum […] fuerit. D. Auditus me deſtituit. R. Quibus tonis, aut […] diapente conſtet, aut diapaſon, quibusve proportion[…] tractantur à muſicis, noſcere vel ſurdus poteſt. Et qu[…] næ vocis fidiumque vel organi modos auribus non au[…] cauſas animo tenet, delectationem intellectus haud […] aurium voluptati. Finge & hos ipſos muſicos numer[…] tos, modo virtutis numeri noti ſint, ſeque in illis exerc[…] Nil hic quoq; ſurditas nocet. Melius enim multo eſt b[…] quam doctum, & ſi abunde doctus ac ſapiens ſit, q[…] bonus eſt, at qui malus, idem & inſipiens & indoctus, […] cet, quæ ſub cœlo ſunt, erudituſſimus literarum. D. Au[…] guit. R. Bene quod hoc tibi non prius accidit, quam fide[…] ditu maxime conſtat, acciperes, illam habens, quid […] quid quæris? Si hominum cantus, aut volucrum non p[…] tibus cor intende cœleſtibus, internamque aurem Deo […] Non audio. R. At cogita, & dic tibi; Sin non audio, qu[…] ſeu de me homines loquantur. Audiam quid loquatur […] minus Deus Illi enim ſæpe bellum, hic loquitur pacem […] Nil penitus audio. R. Multi ſilentium appetentes long[…] tionibus fatigati ſunt, vt aliquibus abditis & ſemotis in […] cuperent, inuenirent. *Petrach.*

❡ Apophthegmata.

Thales ab amico quodam rogatus, quantum verit[…] mendacio? Quantum, inquit, oculi diſtant ab auribus. S[…] pientiſſimus non ea certa eſſe illico, quæ auribus perc[…] liis, qui mendaciter de rebus nugantur: ſed ea demum, […] oculis cernimus. *Max. ſer.* 35.

Xenocrates dicebat, pueris potius aures eſſe muni[…] bus quam athletis: quod plus ſit periculi, ne puerorum […] cupentur prauis ſermonibus, quam ne athletarum a[…] ad ictus. Maxima, inquit Satyricus, debetur puero re[…] *l. 4. c. 2. Plut.*

Stratocles, quum audiuiſſet partam eſſe ab hoſtibu[…] rem protinus populo patefecit, & vt publica ſupplica[…] deorum inſtitueretur, perſuaſit. Verum quum paulo p[…] nuncio intellexiſſet, ſuos non victores, ſed fugatos fu[…] luſus, Ecquis (inquit) veſtrum quicquam damni accep[…] tum hoc triduum mea opera hilares lætique fuiſtis? *E[…] poph. ex Plut.*

Pindarus apud Thebanos in contentione imperitis […] vſus, ſuperatus eſt à Corinna quinquies. Redarguens […] tem ipſorum Pindarus, vocauit Corinnam. *Ælian. lib.* […] *hiſtoria.*

Stratoni phyſico cum quidam obieciſſet, quod Mene[…] res haberet auditores: Quid mirum, inquit, ſi plures […]

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

...cupiunt,quam vngi? nil autem aliud his verbis indicare ...am Menedemi philoſophiam eſſe dilutam: & quampluri... ...miri, qui audiant quidem de rebus diſputantes, ſed per... ...qui virtutem exercerent. *Eraſ. Rot. lib. 7. apoph.*

¶ SIMILITVDINES.

Plutarchi, vt venatores non ſinunt canes quiduis olfacere aut mordere,ſed integros eos ſeruant feræ: Sic oportet aures & oculos non ſinere quouis vagari,ſed rebus neceſſariis reſeruare. *in Mor.*

Vt diligentius ſeruanda eſt ea porta,qua via ſit regia: Ita cautius ſeruandus auditus,quo maxime ſit cum rationali animi parte con... ...& quod per eam admittitur, maxime poteſt vel iuuare vel ...dere. *In Mor.*

Fruſtra clauduntur portæ ciuitatis, ſi vna relinquatur aperta, per quam hoſtes irrumpant: Ita non ſatis eſt in cæteris temperatum ...,ſi auditus pateat pernicioſis ſermonibus. *In Mor.*

Iudex in cauſa nihil tribuens amori, tantum rem perpendit, ac ſecundum eam pronunciat: At in audiendis philoſophis multis la... ...candide fauendum eſt. Vnde veteres iuxta Mercurii ſtatuam ...item ponere ſoliti ſunt. *In Mor.*

Cerui, cum arrexere aures, acerrimi ſunt auditus: cum remiſere, ...: Ita Principes, ſi quid eſt, quod placeat, id procul etiam perci... ...: ſi quid ſecus, quantumuis clames, non intelligunt. *Roterod. in Simil.*

Thermis multi ſunt, qui obiter cupiunt lauari, pauci vero, qui di... ...libet vngi: Et multo plures ſunt, qui multa malunt obi... ...audire, quam pauca funditus inquirere. *In apoph.*

Cyrill. canes venaticos imitatur ſapiens ac probus auditor huc ...que feras quærentes. Ipſe enim non intellectam rem ſæpe ac ...inueſtigans, interrogansque tandem aſſequitur. *In Ioan.*

Theodoreti. ſicut ſi quis odoris ſaporisque vinum ſuauiſſimum ...ſuis apponat in phialis poculisque minus eleganter affa... ...inſculptis, nihilo ſecius, qui ſitientes accumbunt, vino ſe im... ...neque poculorum materiam, artificium ve inſpiciunt, ſed vi... ...audant, quod magna ſitis voluptate exhauriunt: Itidem a... ...auditores: *Ser. de Græcorum curation.*

...tragœdi in theatris: ita Philoſophus in ſcholis eſt audiendus, ...ad finem vsque. *In Mor. Plut.*

...ſacrum epulum, ſic ad auditionem oportet placidum ac ...accedere, vt bene dicta probes candide; aut ſi parum re..., tacitus notes, quam ob rem errauerit, & animi conatum ...probes. *In Mor.*

...œconomicis & amici proſunt & inimici, quemadmodum di... ...nophon: Sic vigilans auditor & cordatus non ſolum bene di... ...etiam erratis aliorum fit eruditior. *In Mor.*

Quemadmodũ in iis, quæ ad tibiam canuntur, multa fallunt, ac ...auditorem errata: Ita in oratione phalerata multa inepte ...auditorem ob phaleras, & fucos orationis. *In Mor.*

...multa belli inania, iuxta prouerbium: Ita & auditionis, puta ...,acclamatio, ſtrepitus, & id genus alia. *In Mor.*

...qui ad conuiuium acceſſit, vtitur appoſitis, nec aliud requirit: ...tem tacite audire oportet, donec qui dicit, perorarit, tum ..., vtilem aliquam quæſtionem proponere. *In Mor.*

...conuiua non exiſtimat hoc tantum ſuarum eſſe partium, ...accipiatur, cura ſumptuq; alieno: ſed debet commodum ...exhibere conuiuam: Sic auditor non tantum audit otioſus, ...ſolicito: ſed vultu, oculis, applauſu, fauore, iuuare oportet .... *In Mor.*

...non impletur vas, quod ſemper effundit, nihil accipit: Ita ...accipit ſapientiam, qui ſemper loquitur, nunquam auſcultat. ...*Mor.*

Non conuenit, vt in tonſtrina ſurgens, ad ſpeculum contempleris ..., nũ recte ſis curatus: ab oratione diſcedens, non expendas, ...melior ſis factus aut deterior ex auditione. *In Mor.*

Non ſic ad audiendum eſt accedendum, vt velis inungi & obliui..., quo nitidior fias, ſed gratiam habeas, ſi velut alueare acri fu..., ſic ipſe mordaci ſermone purgeris animo; qui cæcutientiæ & ...dinis eſt plenus. *In Mor.*

EXEMPLA.

Philoxenus poeta Dithyrambicus, cum Dionyſii tyranni poema... ...probaret, vtpote indocta: in lapidicinas ab eo detruſus eſt; ...reuocatus illinc amicorum precibus: vbi denuo Dionyſium ...carmina pronuntiantem audiſſet, ſurrexit & rogatus à Diony... ...quid eſſet rei? reſpondit, ſatius ac potius eſſe in lapidicinis vitam ...quam illius audire poemata. *Eraſ in Adag.*

D. Auguſtinus Roma Mediolanum euocatus ad Rhetoricam do...; Manichæorum hæreſi adhuc implicatus, concionantem ...Ambroſium epiſcopum ſolius eloquentiæ commendatione ...voluit. *Theat. vitæ.*

D. Auguſtinus ante conuerſionem audiens à Simpliciano ſene ...ſſimo, quanta conſtantia Victorinus rhetor Romanus elo...ſſimus, iam ſenex publice fidem ſuam in eccleſia confeſſus ... & baptiſma ſuſcepiſſet: miro deſiderio eum imitandi flagrare ... *Teſtis ipſemet lib. 8. confeſſ. c. 4. & 6.*

Antonius Eremita ex Euangelica lectione, cui caſu ſuperuenerat, admonitus: tanquam ſibi diceretur, vade, vende omnia quæ habes, & da pauperibus, & habebis theſaurum in cœlis, & veni ſequere me: confeſtim relictis omnibus in eremum ſe contulit. *D. Aug. l. 8. confeſſ. c. vlt.*

¶ HIEROGLYPHICA.

Ægyptii ſacerdotes per *auriculam Tauri pictam*, & auditum, & obſequii ſedulitatem indicabant. In Tauro enim ad audiendum promptæ ſemper aures ſunt, atq; eo præſertim tempore, quo fœmina pruritu exagitata mugierit: qua audita Taurus quantumlibet longe abfuerit, ſtatim accurrit. *Pier. Val. l. 1. c. 25. A.*

Surrectas auriculas cerui auditus acris ſignificatum eſſe oſtendit illud, quod ὦτιν ἱςῶσι prouerbium fertur: quod *arrectis aurib.* Maro; & *arrigere aures* Terentius interpretatur. Contra vero pro ſurditate *eaſdem demiſſas* pingere moris eſt: quia tunc cerui acutiſſime audiunt, cum ſurrectas aures protendere: cum vero eas demiſere, vix proximum excipiunt ſonum. *Pier. Val. l. 7. c. 64. E.*

Hominem auditu præpollentem Ægyptii hieroglyphice ſignificare ſi vellent, *capram* ponere ſoliti ſunt: quam per aures perinde atque per nares ſpiritũ emittere prodidere vna cum Ægyptiis grauiſſimi auctores: quamuis reclamante Ariſtotele, qui humanam diligentiam id adhuc nulla deprehendiſſe ſectione aut ſenſu aliquo euidentiore firmiter aſſeuerat. *Pier. Val. l. 10. p. 87. A.*

Plutarchus etiam ex *Leporino ſimulachro* auditum hieroglyphice intelligi apud Ægyptios affirmat. *Lepus* enim aures pro portione reliqui corporis maximas omnium animalium habet; auritique ideo ob excellentiam vocantur à Poetis. *Idem l. 13. p. 118. E.*

Nec deſunt, qui auditum ex quantumuis remoto loco per *Talpam* ſignificari tradant. Liquidius ſiquidem audiunt Talpæ terra obrutæ, tam denſo atq; ſurdo naturæ elemento. *Idem l. 13. p. 123. B.*

Auis.

¶ DEFINITIO: ET ETYMOLOG.

AVIS, volucris omnis quæ oua parit, pennisque decorata eſt, Hebr. *hoph*, volatile, volucris, omne quod volat. nomen collectiuum Geneſ. 1. 26. & 7. 14. à verbo *huph*, volare celeri per aëra alarum agitatione. Cognationem habet cum *iahaph*, defeſſus fuit, defatigatus eſt: aues enim continuo volatu defatigantur. Græc. ὄρνεον, & πετεινόν, ὄρνις.

¶ PHILOSOPHICAE SENTENTIAE.

Carent aues manibus pedibusq; prioribus: peculiare inter cætera animalia alas poſſident. *l. 2. de Hiſt. c. 12.*

Omnium maxime animalium poſt hominem literas proferre nonnulla auium genera queunt: videlicet ea præcipue, quibus lingua latior eſt. *Ibid.*

Volaces aues notantur, quæ vngues habent aduncos: calcarigeræ, quæ præ ſua grauitate ſint ad volandum ineptiores. *ibid.*

Nonnullæ aues depedes ſunt, quæ ob eam rem apedes à paruitate pedum nuncupantur. Quod genus auiculæ pennis plurimum valet: ſicut cætera quoque prope ſimilia, vt pennis præualere, ſic pedibus degenerare videntur: vt hirundo & falcula. *l. 1. hiſt. animal. c. 1.*

Animal quod volucre tantum ſit, vt piſcis, natatile ſolummodo eſt, nullum nouimus. *ibid.*

Incommodi auibus anni pluuii ſunt; quippe cum auium talis ſit natura, vt ne bibere quidem largius poſſint ſine detrimento. *l. 8. de hiſt. animal. c. 18.*

Cum aues ægrotant, plumæ indicium proferunt: turbantur enim, nec poſituram eandem ſeruant, quam habent, cum recte valent. *ibid.*

Paruæ aues ſalaces, præfœcundæque. *lib. 3. de Gener. c. 1.*

Nulla auis parit vnum, excepto cuculo, qui & ipſe duo interdum parit. *ibid.*

In genere auium fœminæ minus quam mares Venerem appetunt, quoniam vterum continent iuxta ſeptum: mares contra ſalaciores ſunt: quoniam teſtes habent intus contractos. *lib. 4. de Generat. c. 5.*

¶ ADAGIA.

Alba auis, λευκὸς ὄρνις, *pro re noua atq; auſpicata.*

Bonis, malis auibus, *quum rem feliciter, aut infeliciter cedere ſignificamus ab augurum obſeruatione ſumptum.*

Aues ex auibus, *vir nobilis, bonus ex bonis prognatus. Ironice effertur ab Ariſtoph.*

Muſarum aues, *non abſque prouerbij ſpecie Theocritus ita poetas appellat, quod aſſidue luſciniarum in morem ſua poemata canant.*

Meliores nanciſci aues *dicuntur, quibus poſt res aduerſas ſuccedunt proſperiora.*

Niſi ſi qua vidit auis: πλὴν εἴτις εἶδεν ὄρνις. *Prouerbialis hyperbole, de re valde occulta. Ariſtoph. in auibus, Nemo meum vidit Theſaurum, niſi forſan ſi qua auis usquam.*

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN